

آزمون ۱۲ از ۱۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

ویژه پیاپی یازدهم

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش یازدهم - جامع نوبت دوم
(۱۴۰۳/۰۲/۲۸)**

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستانها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستانها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمونهای آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمونها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاههای ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانالهای ارتباطی:

ریاضی و آمار (۲)

۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) گزاره نادرست است.

(۲) یک گزاره شرطی است.

(۳) یک گزاره شرطی است.

(۴) گزاره نیست.

۲. گزینه ۱ درست است.

$$۱) p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

$$۲) p \wedge (p \vee q) \xrightarrow{\text{جذب}} p$$

$$۳) \sim p \Rightarrow q \equiv \sim(\sim p) \vee q \equiv p \vee q$$

$$۴) \begin{cases} p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q \\ q \Rightarrow p \equiv \sim q \vee p \end{cases}$$

۳. گزینه ۳ درست است.

چون در عبارت داده شده، توان ۳ ظاهر شده است؛ بنابراین گزینه ۲ نادرست است. همچنین چون علامت کوچک‌تر استفاده شده پس گزینه ۴ نیز نادرست است. همچنین علامت مساوی در صورت سؤال نیامده است؛ پس گزینه ۱ نیز نادرست است؛ بنابراین گزینه ۳ درست است.

۴. گزینه ۱ درست است.

می‌دانیم اگر مثلثی متساوی‌الساقین نباشد، یعنی $\sim p$ در نتیجه (\Rightarrow) نمی‌تواند مثلث متساوی‌الاضلاع باشد $(\sim q)$ ؛ بنابراین:

$$(\sim p) \Rightarrow (\sim q)$$

۵. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{cases} f(-1) = 4a(-1) - 3 = -4a - 3 \\ f(2) = (2)^2 - 2b = 4 - 2b \end{cases} \Rightarrow f(-1) + 2f(2) = -4a - 3 + 2(4 - 2b)$$

$$= -4a - 3 + 8 - 4b = -4(a + b) + 5 = 9 \Rightarrow -4(a + b) = 4 \Rightarrow a + b = -1$$

$$\begin{cases} f(-\frac{1}{2}) = 4a(-\frac{1}{2}) - 3 = -2a - 3 \\ f(3) = (3)^2 - 2b = 9 - 2b \end{cases} \rightarrow -2a - 3 + 9 - 2b = -2(a + b) + 6 = -2(-1) + 6 = 8$$

۶. گزینه ۲ درست است.

نکته: ضابطه تابع ثابت به صورت $f(x) = c$ است (c یک مقدار حقیقی است چون $f(x)$ تابع ثابت است، پس هر دو ضابطه باید مقداری ثابت و باهم برابر باشند.) در نتیجه داریم:

$$a + 1 = 0 \Rightarrow a = -1$$

$$(a + 1)x - 4 = b \xrightarrow{a=-1} -4 = b$$

$$\Rightarrow a - b = -1 - (-4) = 3$$

۷. گزینه ۳ درست است.

دو شاخه نمودار روبه پایین است پس ضریب قدرمطلق منفی و $X = -1$ ریشه عبارت داخل قدرمطلق می‌باشد.

۸. گزینه ۴ درست است.

هر نقطه روی نیمساز ناحیه اول و سوم دارای طول و عرض یکسان است. در نتیجه:

$$x^2 - x + 3 = 5 \Rightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow (x-2)(x+1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x-2=0 \Rightarrow x=2 \\ x+1=0 \Rightarrow x=-1 \end{cases}$$

۹. گزینه ۳ درست است.

$$3 \leq \frac{x}{2} < 4 \xrightarrow{\times(-1)} -4 < -\frac{x}{2} \leq -3$$

$$\xrightarrow{+(2)} -2 < -\frac{x}{2} + 2 \leq -1 \rightarrow \left[-\frac{x}{2} + 2 \right] = -2 \text{ یا } -1$$

۱۰. گزینه ۲ درست است.

با توجه به زوج‌های $f \times g$ ، دامنه مشترک $\{0, 2\}$ است.

$$x=0 \rightarrow \begin{cases} f(0)=1 \\ g(0)=a-b \end{cases} \rightarrow f \times g = a-b=6$$

$$x=2 \rightarrow \begin{cases} f(2)=5 \rightarrow a+b=2 \\ g(2)=2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} a-b=6 \\ a+b=2 \end{cases} \rightarrow a=4, b=-2 \rightarrow a+2b=0$$

۱۱. گزینه ۳ درست است.

$$g(\sqrt{x}) = g(2) \xrightarrow{x=4} 4^2 - 3(4) + 1 = 5$$

$$f(g(2)) = f(5) = \frac{2(5)+5}{5} = \frac{15}{5} = 3$$

۱۲. گزینه ۱ درست است.

چون $f(x)$ تابع همانی است، لذا مؤلفه‌های اول و دوم زوج مرتب‌ها، با یکدیگر برابر هستند:

$$\begin{cases} (a-2, 2) \xrightarrow{\text{تابع همانی}} a-2=2 \Rightarrow a=4 \\ (2b, a+2) \xrightarrow{\text{تابع همانی}} 2b=a+2 \xrightarrow{a=4} 2b=6 \Rightarrow b=3 \end{cases}$$

چون $g(x)$ تابعی ثابت است، پس مقدار آن برابر ثابت K است.

$$g(x) = \frac{cx^2 + 6}{x^2 + 3} = k \Rightarrow cx^2 + 6 = kx^2 + 3k \Rightarrow \begin{cases} k = c \\ 6 = 3k \Rightarrow k = 2 \Rightarrow c = 2 \end{cases}$$

بنابراین:

$$a - 2b + 3c = 4 - 2 \times 3 + 3 \times 2 = 4$$

۱۳. گزینه ۴ درست است.

$$(0, 2) \rightarrow |m(0) + n| = 2 \rightarrow |n| = 2 \rightarrow n = \pm 2$$

$$(6, 0) \rightarrow |m(6) + n| = 0 \rightarrow \begin{cases} 6m + 2 = 0 \rightarrow m = -\frac{1}{3} \\ 6m - 2 = 0 \rightarrow m = \frac{1}{3} \end{cases}$$

$$3mn = \begin{cases} 3(-\frac{1}{3})(2) = -2 \\ 3(\frac{1}{3})(-2) = -2 \end{cases}$$

۱۴. گزینه ۱ درست است.

برای $x < -3$ تابع به صورت $f(x) = 3$ است.

$$m = \frac{3-0}{-3-0} = -1$$

برای $-3 \leq x \leq 4$ تابع خطی است که از دو نقطه $(0,0)$ و $(-3,3)$ عبور می کند، پس شیب آن برابر -1 است و معادله آن برابر $y = -x$ است.

برای $x > 4$ تابع به صورت $f(x) = -4$ است. پس:

$$f(x) = \begin{cases} 3 & x < -3 \\ -x & -3 \leq x \leq 4 \\ -4 & x > 4 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} f(-6) = 3 \\ f(3) = -3 \end{cases} \rightarrow f(-6) + 2f(3) = 3 + 2(-3) = -3$$

در نتیجه:

$$f(-6) + 2f(3) = 3 + 2(-3) = 3 - 6 = -3$$

۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$\text{Sign}(\underbrace{1+x^2}_{\text{مثبت}}) = 1, \quad \text{Sign}(\underbrace{1-\sqrt{\Delta}}_{\text{منفی}}) = -1$$

$$2x^2(+1) + \Delta x(-1) + 3 = 0 \Rightarrow 2x^2 - \Delta x + 3 = 0$$

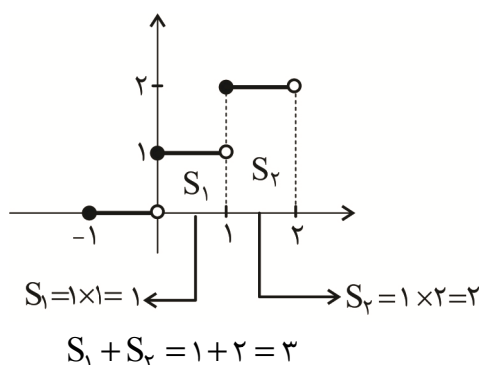
$$a+b+c=0 \rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = \frac{c}{a} = \frac{3}{2} \end{cases}$$

۱۶. گزینه ۳ درست است.

$$-1 \leq x < 0 \xrightarrow{[x]=-1} y = -1 + 1 = 0$$

$$0 \leq x < 1 \xrightarrow{[x]=0} y = 0 + 1 = 1$$

$$1 \leq x < 2 \xrightarrow{[x]=1} y = 1 + 1 = 2$$

۱۷. گزینه ۲ درست است.

$$f(-1/7) = \left[\frac{3|-1/7| + 2}{[-1/7] + 1} \right] = \left[\frac{3(1/7) + 2}{-2 + 1} \right] = \left[\frac{5/7 + 2}{-1} \right] = [-7/7] = -1$$

۱۸. گزینه ۲ درست است.

ابتدا مرکز دسته درآمد هر گروه را به دست می آوریم:

$$\frac{10+14}{2} = 12, \frac{15+19}{2} = 17, \frac{20+24}{2} = 22$$

$$\bar{X} = \frac{12 \times 5 + 17 \times 3 + 22 \times 5}{5 + 3 + 5} = \frac{221}{13} = 17 \rightarrow \frac{\bar{X}}{2} = \frac{17}{2} = 8.5 \text{ خط فقر}$$

۱۹. گزینه ۴ درست است.

اگر تعداد شغل های ایجاد شده را با X نمایش دهیم؛ داریم:

$$\text{تعداد بیکاران} \times 100 = \frac{\text{تعداد فعالان}}{\text{نرخ بیکاری}}$$

$$\frac{300 - X}{2400 + 300} \times 100 = 1 \Rightarrow 27 = 300 - X \Rightarrow X = 300 - 27 = 273$$

۲۰. گزینه ۳ درست است.

ابتدا به کمک شاخص خط فقر، میانگین هر خانواده را و سپس میانگین دو گروه از رابطه $\bar{X} = \frac{n\bar{X} + m\bar{Y}}{n + m}$ به دست می آوریم؛ بنابراین:

$$\bar{X}_1 = 2 \times 4 = 8, \bar{X}_2 = 2 \times 5.5 = 11 \Rightarrow \bar{X} = \frac{3 \times 8 + 6 \times 11}{3 + 6} = \frac{90}{9} = 10$$

علوم و فنون ادبی (۲)

۲۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی نادرستی گزینه های غیر پاسخ و صفحاتی از کتاب علوم و فنون ادبی یازدهم جهت مطالعه بیشتر

(۱) فخرالدین عراقی؛ قرن هفتم: لمعات ← ص ۱۵

سلمان ساوجی؛ قرن هشتم: جمشید و خورشید ← ص ۱۷

عبیدزاکانی؛ قرن هشتم: رساله دلگشا ← ص ۱۷

(۲) حمدالله مستوفی؛ قرن هشتم: تاریخ گزیده ← ص ۱۷

جامی؛ قرن نهم: نفحات الانس ← ص ۱۸

(۳) دولت شاه سمرقندی؛ قرن نهم: تذکره دولت شاه ← ص ۱۹

عبیدزاکانی؛ قرن هشتم: اخلاق الاشراف ← ص ۱۷

خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی؛ قرن هفتم: جامع التواریخ ← ص ۱۵

(۴) ابن یمن؛ قرن هشتم: بدون نام اثر (بهارستان از آثار جامی است) ← ص ۱۶

مولانا جلال الدین بلخی؛ قرن هفتم: مجالس سبعة ← ص ۱۴

جامی؛ قرن نهم: تحفة الاحرار ← ص ۱۵

۲۲. گزینه ۳ درست است.

ملاحسین واعظ کاشفی، کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را انوار سهیلی نامید. (ص ۳۸)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

شکل اصلاح شده عبارت های نادرست:

الف) صفویان ← مغولان و تیموریان

ت) سبک هندی ← سبک عراقی (ص ۵۹، ۵۸، ۶۰)

۲۴. گزینه ۴ درست است.

هر یک از عبارت‌ها به ترتیب در صفحه‌های ۱۷ - ۳۹ - ۶۰ - ۶۱ یافت می‌شوند و نیز به ترتیب معرف امیر علیشیرنویسی، بابافغانی شیرازی، حافظ و صائب هستند.

۲۵. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینهٔ پاسخ:

سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم هجری قمری به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت. (ص ۸۱)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی هر یک از عبارت‌های غیرپاسخ و شکل اصلاح‌شدهٔ موارد نادرست:

(الف) ویژگی زبانی شعر سبک هندی است که به غلط بیان شده است، اصلاح آن:

لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در این دوره به حوزهٔ شعر و ادب وارد شد.

(پ) ویژگی زبانی شعر سبک هندی است که دارای خطا است، اصلاح آن:

بسیاری از لغات ادبی قدیم از صفحهٔ شعر رخت بریست.

(ت) ویژگی ادبی نثر سبک هندی است. (ص ۸۱، ۸۳، ۸۵)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

سه خطای متن و اصلاح هر یک عبارتند از:

واقع‌گرا ← معنی‌گرا * کلیم ← صائب * به شیوهٔ آن‌ها ← به شیوهٔ خود (ص ۸۲ و ۸۳)

۲۸. گزینه ۴ درست است.

ویژگی‌های گزینه‌های ۱ و ۲ از جملهٔ ویژگی‌های زبانی نثر هندی هستند؛ (ص ۸۴ و ۸۵)

ویژگی گزینهٔ ۳ از جمله ویژگی‌های زبانی نثر عراقی است. (ص ۳۸ و ۳۹)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

سخنی را «ادبی» می‌گویند که دست‌کم یکی از آرایه‌های بیان (تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه) را داشته باشد. در این گزینه دو

آرایهٔ «استعاره» و «تشبیه» به کار رفته است. (نگار: استعاره از معشوق/ تشبیه: مانند شدن خود شاعر به بلبل)

در گزینه‌های ۱ و ۳ تشبیه و در گزینهٔ ۴ استعاره موجب ادبی شدن ابیات شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شمشیر عشق: تشبیه

(۳) مانند کردن روی دلبر به رنگ لاله و خط یار به شکل سبزه: تشبیه

(۴) دلا (ای دل): استعاره (تشخیص از راه خطاب یا تشخیص خطابي) (ص ۲۶)

۳۰. گزینه ۳ درست است.

در این بیت هیچ تشبیهی دیده نمی‌شود.

* (دقت داشته باشید که فریب «چون» را نخورید. «چون» تنها به معنای «مانند» ادات تشبیه است و علاوه بر این معنا، ممکن

است پیوند وابسته‌ساز به معنای «وقتی که ...» و یا با مصوت بلند «و»، به معنای «چگونه» باشد.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه «خارمغیلان» به «حریر»

(۲) تشبیه روی معشوق به بهشت (توجه داشته باشید که گاهی طرفین تشبیه (مشبه و مشبه‌به) با هم ترکیب شده یک واژهٔ

مرکب می‌سازند که این نوع تشبیه را «تشبیه در واژه» می‌گویند.)

(۴) اضافهٔ تشبیهی: جامهٔ معنی (ص ۲۸)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی مجاز در ابیات گزینه‌ها:

(۱) چهار مجاز؛ مرد: انسان - فردا: آخرت - قلم: حکم - زبان (بی‌زبان): سخن (توجه داشته باشید که زبان کشیدن کنایه و

معنای آن «سکوت کردن» است.)

۲) دو مجاز؛ مرد: انسان - زبان: سخن

۳) سه مجاز؛ دل: خود - زبان: سخن - مرد: انسان

۴) بدون مجاز؛ توجه داشته باشید که شاعر وظایف اعضای بدن را بیان کرده و آن‌ها را در معنای حقیقی به کار برده است. (ص ۵۱)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

در این گزینه «صبا» مورد خطاب قرار گرفته و تشخیص خطابی است و «غزال» مجاز به علاقهٔ مشابهت (استعاره مصرّحه) از معشوق است. در گزینهٔ «۱ و ۳» مجاز به علاقهٔ مشابهت (استعارهٔ مصرّحه) و در گزینهٔ «۲» تشخیص خطابی دیده نمی‌شود.

بررسی ابیات گزینه‌ها:

۱) «ای دل» تشخیص خطابی

۲) «ماه» استعارهٔ مصرّحه از معشوق (توجه داشته باشید که خطاب به غیرانسان به شرطی تشخیص خطابی است که استعارهٔ مصرّحه از انسان نباشد).

۳) «ای صبا» تشخیص خطابی (ص ۷۴)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه «دو دست دعا» اضافهٔ استعاری نیست. (توجه داشته باشید که در اضافهٔ استعاری بین مضاف و مضاف‌الیه نمی‌توان واژه‌هایی از قبیل «برای، به نشانه، به جهت و ...» افزود. این نوع اضافه را «اقترانی» می‌نامند.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دل شمع (شمع مانند انسان دارای دل)

۳) دست صبا (صبا مانند انسان دارای دست)

۴) اساس توبه (توبه مانند ساختمان دارای اساس) (ص ۷۳)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

در این بیت کنایه‌ای به کار نرفته است.

بررسی کنایه‌ها در ابیات سایر گزینه‌ها:

۱) دراز بودن دست: اقدام کردن / به راز بودن: پنهان بودن

۲) زیر انگشتی داشتن: تحت حکومت داشتن

۴) تنگ شدن زمین بر کسی: دچار مشکل شدن (ص ۹۵)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

در بیت تشبیه، خود، جنبهٔ کنایی دارد اما کنایه یکی از ارکان تشبیه نیست. (چون عسل: شیرین)

بررسی سایر گزینه‌ها:

پای در دامن آوردن: گوشه‌نشینی (وجه شبه)

دهان باز کردن: سخن گفتن (وجه شبه)

بسته بودن دهن: سکوت (وجه شبه) (ترکیبی درس ۳ و ۱۲)

۳۶. گزینه ۳ درست است.

بیت «الف» تشبیه ندارد؛ حذف گزینهٔ ۱ و ۲، بیت «ت» مجاز ندارد؛ حذف گزینهٔ ۴

بررسی سایر ابیات به ترتیب آرایه‌های گزینهٔ پیشنهادی:

ت) تشبیه «گیسو» به «عنبرینه» (عنبرینه نوعی گردن‌آویز بوده که در درون آن مادهٔ خوشبو نهاده به گردن می‌آویختند. این مطلب از مفهوم شعر قابل برداشت است.)

ب) دامن گل: تشخیص (استعاره)

پ) کوتاه‌بودن دست: بی‌نصیب بودن (کنایه)

الف) «سر» در مصراع دوم: مجاز از «قصد» (ترکیبی درس‌های ۳، ۶، ۹، ۱۲)

۳۷. گزینه ۱ درست است.

دَرَمَ نین هَسَد	ت کِ صَب رَم	زِ نِ کو رو	یان نیست
- - U -	- - U U	- - U U	- - -

۳۸. گزینه ۴ درست است.

رو ز گا رَس	تین کِ گَه عِز	زَت دَ هَد گَه	خار دا رَد
- - U -	- - U -	- - U -	- - U -

(۱)

چند خُر دی	چَرِبُ شی ری	نَز طَ عام
- - U -	- - U -	- U -

(۲)

این جَ ها نُ	اَه لِ او بی	حَا صِ لند
- U -	- - U -	- U -

(۳)

بَ تِ تَ نَف	سِ هِ وا پَر	وَ رِ تُسْت
- U U	- - U U	- U U

(ص ۲۰)

۳۹. گزینه ۳ درست است.

أ لِف با	يِ دَر دَر	لَ بَم می	تَ را وُد
- - U	- - U	- - U	- - U
فعلون	فعلون	فعلون	فعلون

(۱)

ای دوست شِ	گَر بِه تَر	یا آن کِ شِ	گَر سا رَد
- U U -	- - -	- U U -	- - -
مستفعل	مفعول	مستفعل	مفعول

(مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)

(۲)

زا هِ دِ خَل	وَتِ نِ شین	دوش بِ می	خَا نِ شُد
- U U -	- U -	- U U -	- U -
مفتعلن	فاعلن	مفتعلن	فاعلن

(۴)

چن دان کِ گُف	تَم	غَم با طَ بی	بان
- U - -	-	- U - -	-
مستفعلن	فع	مستفعلن	فع

(فع لن / فعولن / فع لن / فعولن) (ص ۸۸)

۴۰. گزینه ۴ درست است.

مخ مو ر	آن دُ چش مَم	آ یا کُ	جاست جا می
- U - -	- U - -	U - -	- U - -

مفعولُ فاعلاتن = مستفعلنُ فاعلاتن = مستفعلنُ فاعولن مستفعلنُ فاعولن (ص ۸۸)

۴۱. گزینه ۴ درست است.

ای مِه ر ت	دِر دِل ها	وی مِه ر ت	بَر لَب ها
U U - -	- - -	U U - -	- - -
مستفعلُ	فعولن	مستفعلُ	مفعولن

(مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن)

(۱)

تا بِ بَ نف	شِ می د هَد	طُر رِ یِ مُش	ک سا یِ ت
- U U -	- U - U	- U U -	U - U
مفتعلن	مفاعِلن	مفتعلن	مفاعِلن

(۲)

عَ رَ قَت بَر	وَ رَ قِ رو	یِ نِ گَا رین	بِ چِ ما نَد
- U U -	- U U -	- U U -	U U - -
فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

(۳)

وَقَت رَا عَ	نِ مَت دان	آن قَ دَر کِ	بِت وا نِی
U - U -	- - -	U - U -	- - -
فاعلاتن	مفعولن	فاعلاتن	مفعولن

(فاعلن مفاعیلن فاعِلن مفاعیلن) (ص ۸۸)

۴۲. گزینه ۴ درست است.

مَش غو لِ عِش	قِ جا نان	گَر عا شِ قِی	سِت صا دِقِ
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -

(ص ۴۳)

۴۳. گزینه ۴ درست است

تا	زُلْ	فِ	تْ	هَمْ	چُ	ما	می	پی	چَد
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

(۱)

بَر	چِه	رِ	یِ	اَف	تا	بِ	خا	لَت
-	-	U	U	U-	-	U	-	-

(۲)

رو	یِ	جان	دِی	گر	نَ	بی	نَد	تا	أ	بَد
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

(۳)

گَ	هی	زُلْ	فَشْ	پَ	ری	شان	می	نَ	ما	یَد
-	-	-	U	-	U	-	-	U	-	-

(ص ۸۸)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

کی	شِع	رِ	تَ	رَن	گی	زَد	خا	طِر	کِ	حَ	زین	با	شَد
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-

مستفعلُ مفعولن یا مفعولُ مفاعیلن = مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن

(الف)

سِ	یَه	زُلْ	ف	آن	سَر	وِ	سی	می	نِ	مَن
-	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-

فَعولن فَعولن فَعولن فَعَل

(ب)

گَر	پِک	شِ	کَ	رَزْ	لَع	لَت	دَر	کار	کَ	نِ	حَا	لِی
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U-	-	-	-

مستفعلُ مفعولن یا مفعولُ مفاعیلن

(پ)

رام	را	گَر	بَر	گِ	مُگَل	با	شَد	نَ	بی	نَد	وِ	سِ	را
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

فَاعِلاتن فَاعِلاتن فَاعِلاتن فَاعِلن

(ت)

اَو	وَل	چَ	رَا	غ	بُو	دِی	آ	هِسَ	تَ	شَمَ	ع	گَشَ	تِی
-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-

مستفعلنُ فَعولنُ مستفعلنُ فَعولنُ = مفعولُ فاعلاتنُ مفعولُ فاعلاتنُ

(ث)

دَر	کَا	رِ	گَی	لَا	بُ	گُل	حَک	مِ	اَزَ	لِی	اِیْنِ	بُوَد
-	-	U	U	-	-	U	-	U	U	-	-	-

مستفعلُ مفعولنُ مستفعلُ مفعولنُ = مفعولُ مفاعیلنُ مفعولُ مفاعیلنُ

۴۵. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت سرزنش انسان بی ذوق است که از درک زیبایی محروم است. بررسی سایر گزینه‌ها: در سایر ابیات ویژگی «سرکشی و بی‌اعتنایی معشوق» قابل برداشت است که با صورت سؤال قرابت دارد. (ص ۹۸)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

در این بیت به برتری زیبایی خالق معشوق تأکید شده است. شاعر می‌گوید که من عاشق صورت معشوق نیستم بلکه عاشق خالق آن صورتم. این مفهوم از صورت سؤال نیز برداشت می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برتری زیبایی قامت معشوق نسبت به قامت سروهای باغ

(۲) لذت‌بخش بودن شنیدن حال معشوق از زبان خودش یا کسی که حال او را نقل می‌کند.

(۴) اندیشیدن عاشق به این که معشوق، خود، عاشق چه کسی است؟ (ص ۹۳)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

مفهوم بیت، امانت بودن جان پیش عاشق است که روزی به معشوق تسلیم خواهد کرد. این مفهوم از صورت سؤال دور است. مفهوم صورت سؤال و سایر گزینه‌ها «امانت عشق» است که خدا در وجود انسان نهاده است. (توجه داشته باشید که در گزینه «۳» این امانت به «گنج نهان» تعبیر شده است که خدا در دل انسان نهاده است.) (ص ۷۸)

۴۸. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت «ت» بی‌خبری عناصر و پدیده‌های آفرینش از ما و آگاهی آن‌ها از خداست.

در سایر ابیات با بیان تمثیلی به محدودیت آگاهی انسان نسبت به آفرینش اشاره شده است. (ص ۷۶)

۴۹. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت ناپایداری زیبایی است. (بلبل به گل می‌گوید که این همه ناز نکن چون زیبارویان زیادی مثل تو در این چمنزار رویده و نابود شده‌اند.) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عاشقی و گریبان چاک کردن گل از عبور نسیم کوی معشوق از گلستان

(۳) دعوت به دم‌غنیمت شمردن به علت قطعی بودن مرگ

(۴) ناله و زاری بلبل در عشق گل (ص ۶۲)

۵۰. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت جاودانگی عاشق است که از صورت سؤال قابل برداشت نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های دیگر و صورت سؤال به ماندگاری اثر عشق در وجود عاشق تأکید شده است. (ص ۷۰)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارتهای نادرست:

(۲) روشنگری عام با استفاده از وحی، عقل و تجربه تفسیر دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.

(۳) روشنگری با رویکرد دنیوی اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دئیسم منجر می‌شود.

(۴) تردید در مبانی علوم تجربی غربی، در حقیقت تردید دربارهٔ بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب یا همان فلسفه روشنگری بود. (درس ۶ و ۵ و ۱۲، ص ۴۲ و ۴۳ و ۵۰ و ۱۰۰)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

در استعمار فرانسه، استعمارگران بیش از ابزارهای سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی به‌ویژه رسانه و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

در استعمار قدیم، موفقیت‌های استعمار ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. بررسی سایر گزینه‌ها:

در دیگر گزینه‌ها اصطلاحات جابه‌جا شده است. (درس ۳، ص ۲۳ الی ۲۵)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

ویژگی	جریان‌های سیاسی و اجتماعی
منتقد رویکرد جامعه‌گرا (رویکرد فردگرا)	جریان راست (طرفدار نظریه‌های لیبرال)
اعتراض به عملکرد اقتصادی نظام سرمایه‌داری	روشنفکری التقاطی چپ
حذف ساختارهای اجتماعی پیشین	جریان شکل‌گرفته به موازات بیدارگران اسلامی (منورالفکران غرب‌گرا)

بررسی گزینه‌های نادرست:

در سایر موارد بخش‌های توضیحی جابه‌جا نوشته شده است. (درس ۹ و ۱۳ - ص ۷۹ و ۱۱۰ و ۱۱۱ و ۱۱۲ و ۱۱۳)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

- محمد عبده به‌عنوان یکی از نخستین بیدارگران دلیل قدرتمندی جوامع غربی را عملکردی مطابق عملکرد مورد توجه اسلام می‌دانست.
- محمد علی فروغی از منورالفکران غرب‌گرا بود.

- فوکویاما با نظریهٔ پایان تاریخ نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می‌دانست.

- میکال آنژ از هنرمندانی بود که با بازگشت به هنر یونان، به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان اهمیت می‌داد.

بررسی موارد نادرست:

در گزینهٔ ۲ موارد سوم و چهارم نادرست است.

در گزینهٔ ۴ همهٔ موارد نادرست است. (درس ۶ و ۱۵ و ۱۲ - ص ۴۸ و ۱۰۹ و ۱۱۱ و ۱۱۲ و ۱۳۲)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

گزینهٔ درست: عبارت اول مربوط به دیدگاه سوم یعنی عبارت سؤال است که درست آمده اما عبارت دوم که نادرست است مربوط به تعهد و مسئولیت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عبارت اول مربوط به دیدگاه قرآن (مورد سؤال) و عبارت دوم مربوط به عقلانیت است که هر دو عبارت درست است.

(۳) عبارت اول مربوط به دیدگاه اول یعنی برتری جهان طبیعت است و عبارت دوم مربوط به عقلانیت است که عبارت اول نادرست و عبارت دوم درست است.

۴) عبارت اول مربوط به دیدگاه دوم یعنی برتری جهان فرهنگی است و عبارت دوم مربوط به ویژگی معنویت است که هر دو عبارت نادرست است. (درس ۱ و ۲، ص ۷ و ۸ و ۱۵ و ۱۶)

۵۶. گزینه ۴ درست است.

- مارکسیسم و ناسیونالیسم در مکتب غربی مورد استفاده نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار بود.

- در ادبیات مدرن با رویکرد اومانستی، به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی پرداخته می‌شود. (رمان در فرهنگ غرب، بیشترین اهمیت را یافته است)

فئودالیسم یا ارباب - رعیتی نظام اقتصادی قرون وسطی بود که در آن کشاورزان روی زمین‌های ارباب مشغول به کار بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند.

آرمان سیاسی فراماسونرها کاسموپولیتیسم یا جهان‌وطنی بود.

(درس ۴ و ۵ و ۶ و ۷، ص ۳۱ و ۳۲ و ۴۰ و ۵۲ و ۵۹)

۵۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست: توجه داشته باشید که سایر گزینه‌ها به اصطلاحات سیاسی مشابه چالش شمال و جنوب اشاره دارد. ۱ و ۲) اصطلاح **مرکز و پیرامون** به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد و جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.

۴) اصطلاح **استعمارگر و استعمارزده**، چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. (درس ۱۰ - ص ۸۸ و ۸۹)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

امپراطوری رسانه‌ای (فرهنگی) تازه تأسیس شده، موجب شده که کشورهای کمتر توسعه یافته در برابر آن آسیب پذیرترند؛ زیرا منابع و امکانات لازم برای حفظ استقلال فرهنگی خود را ندارند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۳ و ۲) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

۴) اشاره به تثبیت مرجعیت علمی غرب دارند و تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی نه از طریق رسانه‌ها، بلکه بیشتر به شیوه‌های دیگر انجام می‌شود. (درس ۸ - ص ۷۰ و ۷۱)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

- برخی از متفکران، بحران‌های زیست‌محیطی را مشکل سرنوشت ساز قرن بیستم دانسته‌اند.

- در قرن بیست و یکم، **صادرات** زباله همچنان یک تجارت بین‌المللی پررونق و روبه گسترش است که در کشورهای جهان سوم بحران ایجاد می‌کنند.

- بحران‌های اقتصادی با شکل‌گیری **اقتصاد جهانی** و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، به سرعت آثار پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.

- **جنگ سرد** بین دو بلوک شرق و غرب، به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو، ادامه یافت و به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود، رونق بخشید.

در سایر گزینه‌ها برخی موارد و توضیحات جابه‌جا شده است. (درس ۱۰ و ۱۱ - ص ۸۵ تا ۹۶)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد نادرست:

ب: اقدامات سیدجمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او در دیگر **کشورهای اسلامی**، نمونه‌هایی از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی، در جهان اسلام است.

پ: هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، چالش‌ها از نوع چالش‌های بین فرهنگی خواهد بود.

ت: فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید.

(درس ۷، ۱۰، ۱۳، ۱۴ - ص ۵۷، ۸۶، ۱۰۹، ۱۱۸)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

- سکولاریسم پنهان: شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهد.

- جهان غرب ابتدا با سطحی‌ترین و ظاهری‌ترین لایه‌های هویتی خود با سایر جهان‌های اجتماعی از جمله جهان اسلام، مواجه شد. اما لایه‌های عمیق آن از چشم اعضای سایر جهان‌ها مخفی ماند. این امر بر چگونگی مواجهه جهان‌های اجتماعی دیگر و اعضای آن‌ها با جهان غرب تأثیر فراوانی گذاشت.

- عصر بیداری اسلامی، در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب شکل گرفت.

- گروه‌های ناسیونالیستی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

بررسی سایر موارد:

- پروتستان‌تیسیم: پیدایش و رشد نهضت‌های جدید دینی بود.

- برتری نظامی و صنعتی غرب، موجب مغلوب شدن بیشتر سیاستمداران و دولتمردان جوامع اسلامی می‌شد.

(درس ۴، ۵، ۱۳، ۱۵ - ص ۳۱ و ۳۸ و ۱۰۷ و ۱۲۳)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

- از سلطه غرب با نام‌هایی مانند «امپریالیسم» و «استعمار» یاد می‌شود.

- دولت‌های غربی با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کنند.

- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر شد.

- اگر جهان غرب با حل کردن چالش‌های پیشین، نیازهای دنیوی و معنوی آدمیان را برطرف می‌کرد، با چالش‌های بنیادین جدید مواجه نمی‌شد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۳ و ۱) در سده‌های ۱۷ تا ۲۰ م، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان **نظام نوین جهانی** پدید آورد.

۴) فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید، بلکه با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یاس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید. (درس ۳، ۷، ۸، ۹ - ص ۲۲ و ۵۹ و ۶۵ و ۷۵)

۶۳. گزینه ۱ درست است.

- طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت که با عناوین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» یاد می‌شود.

- تا پیش از انقلاب اسلامی، هریک از ده‌ها کشور بزرگ و کوچک مسلمان با گرایش به یکی از دو رویکرد شرق و غرب در حاشیه بلوک شرق یا غرب قرار گرفتند و چگونگی برخوردشان با مسائل مهم جهان اسلام از جمله مسئله فلسطین، تحت تأثیر همین قطب‌بندی بود.

- جامعه جهانی براساس ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف، حالت‌های متفاوتی به خود می‌گیرد.

- دولتمردان غربی و آمریکایی انقلاب ایران را به دلیل عدم وابستگی به بلوک شرق، مهم نمی‌دانستند و با چنین نگاهی به انقلاب اسلامی، از عمق حادثه غافل بودند.

بررسی سایر گزینه‌های نادرست:

۲) رویگردانی از سکولاریسم نتایج سه‌گانه مخصوص به خود را دارد.

۳) علت بازگشت به دین، نیازی فطری انسان‌هاست.

۴) در عصر رنسانس عبور از دین مطرح شد. (درس ۷، ۱۲، ۱۵ - ص ۵۵، ۱۰۱، ۱۲۴ و ۱۲۶)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است و آسیب آن به تمامی جامعه وارد می‌شود.

توضیح گزینه‌ها:

در تمامی گزینه‌های دیگر هر دو بخش درست است. (درس ۱۱، ص ۹۳ و ۹۵)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

- عصر نبوی، طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان از بین رفت.
- دوره استعمار، قدرت سیاسی جوامع اسلامی، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت.
- مارکسیسم تفکری برگرفته از اندیشه‌های مارکس است که انقلاب طبقاتی را تنها راه‌رهای از چنگال نظام سرمایه‌داری و مشکلات آن می‌داند.
- دوره استعمار، قدرت نظامی و صنعتی جوامع غربی، بیشتر رجال سیاسی و دولتمردان جوامع اسلامی را مقهور خود ساخت.

روانشناسی

۶۶. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول بیانگر پاسخی خردمندانه و سنجیده است؛ پس فرضیه محسوب می‌شود.
- عبارت دوم جمله سؤالی است و مسئله محسوب می‌گردد.
- عبارت سوم اصل یا قانون است؛ زیرا اثبات شده و تأیید گردیده است. (درس ۱ - ص ۱۲ و ۱۳)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

- اولین علامت رشد اجتماعی، لبخند اجتماعی است که در ۳ - ۲ ماهگی است که با غلت زدن در ۵ - ۲ ماهگی هم‌پوشانی دارد.
- آقا و سروری در هفت سال اول زندگی است که با بازی موازی مقارن است نه بازی گروهی و بازی هم‌جنسان.
- احساس پیشیمانی بیانگر رشد هیجانی است نه درک اخلاقی.
- پذیرفتن چهره بیانگر ویژگی جسمی هویت است. (درس ۲ - ص ۴۴، ۴۷، ۴۹، ۵۱، ۵۹)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

- رضا و علی همجنس هستند پس یا همسان هستند یا ناهمسان.
 - مهسا و مرتضی غیرهم‌جنس هستند پس حتماً ناهمسان خواهند بود و نمی‌توانند همسان باشند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) زوج رضا می‌توانند همسان یا ناهمسان باشند، زوج مهسا نمی‌توانند همسان باشند.
- ۳) ویژگی‌های وراثتی هر دو زوج ممکن است شبیه به هم نباشد.
- ۴) زوج مهسا نمی‌توانند همسان باشند؛ زیرا غیر هم‌جنس هستند. (درس ۲ - ص ۴۰)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

- از آنجا که یکتواختی در مطالعه مانع تمرکز است. وقفه انداختن بین مطالعه و قدم زدن باعث ایجاد تمرکز می‌شود.
- عبارت دوم بیانگر هدفمندی و مهم دانستن آن است که باعث ایجاد تمرکز می‌شود. (درس ۳ - ص ۷۶ و ۷۷)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

- دیدن تصویر خاله و بالا بردن دست یعنی ردیابی محرک غایب؛ پس هشدار کاذب است. عدم ردیابی محرک غایب یعنی دیدن معلم و نبردن بالای دست ← ردّ درست.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اصابت - هشدار کاذب
- ۲) هشدار کاذب - از دست دادن محرک هدف
- ۳) اصابت - از دست دادن محرک هدف (درس ۳ - ص ۷۷)

۷۱. گزینه ۳ درست است.

- هر سه گزینه ۱ و ۲ و ۴ اشاره به حافظه معنایی دارد؛ زیرا دانش عمومی در آن ذخیره می‌شود؛ اما گزینه ۳ اشاره به حافظه رویدادی دارد؛ زیرا به تجربه مشخص و زمان مشخصی مربوط می‌شود. (درس ۴ - ص ۹۷ و ۹۸)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

- یادگیری عمیق و با استراحت ← کنترل اثر تداخل
 - مرور کارآمد و کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن (مرور مطالب ۴ ساعت بعد از یادگیری آن) ← کنترل اثرگذشت زمان
 - بیان اهمیت مطالب، رمزگردانی معنادار و مطالعه چندحسی ← تقویت رمزگردانی
 - آزمون مکرر ← تقویت بازیابی (درس ۴ - ص ۱۰۵ تا ۱۰۹)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

اگر فردی مبتلا به بیماری‌ها و مشکلات جسمانی شود، عوارض و مشکلات روانی نیز در وی بروز می‌کند. ناتوانی جسمی زهرا موجب آسیب به سلامت روان او شده است. این مثال نشان‌دهنده تأثیر جسم بر روان است. (درس ۸ - ص ۱۸۸ و ۱۸۹)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

علائم فشار روانی:

- ۱- شناختی: حواس پرتی، بی‌دقتی، از دست دادن تمرکز، اختلال در حافظه
- ۲- جسمانی: معده درد، افزایش فشارخون و ...
- ۳- هیجانی: ترس، عصبانیت، خشم، اندوه، ناامیدی و ...
- ۴- رفتاری: فرار، حمله، گریه کردن و ... (درس ۸ - ص ۱۹۷)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

هنگام روبه‌رو شدن با موقعیت فرد ابتدا براساس برداشت اولیه خود، آن را ارزیابی می‌کند و از خود می‌پرسد آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟ اگر پاسخ این سؤال مثبت باشد، فرد کنترل شخصی خود را ارزیابی می‌کند: آیا من می‌توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟ به این ترتیب روش‌های مقابله‌ای فرد برای کاهش فشار روانی فراخوانی می‌شود. (درس ۸ - ص ۱۹۸)

۷۶. گزینه ۲ درست است.

آن‌ها فکر می‌کنند هرکاری انجام دهند به موفقیت نمی‌رسند، یعنی پیامدهای رفتار را مستقل از خود رفتار می‌دانند، در نتیجه این اعتقاد در فرد ایجاد می‌شود که رویدادها در کنترل او نیستند. یعنی موفقیت و شکست خود را به عواملی نسبت می‌دهند که خارج از کنترل آن‌هاست و به تلاش و کوشش که عاملی درونی و قابل کنترل و ناپایدار است، نسبت نمی‌دهند؛ بنابراین سایر گزینه‌ها که به عوامل درونی و ناپایدار و قابل کنترل اشاره کرده، نادرست است. (درس ۷ - ص ۱۷۴، ۱۷۵ و ۱۷۹)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

مردم نگرش‌هایی را حفظ می‌کنند که با نیارهای آنان جور در بیاید. مانند فردی که نیاز دارد در یک دانشگاه استخدام شود و نگرش‌هایی که به این نیاز هم راستا هستند را حفظ می‌کند یا در خود به وجود می‌آورد. در این صورت از بروز ناهماهنگی شناختی جلوگیری می‌کند.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هماهنگی بعد از تصمیم‌گیری زمانی به وجود می‌آید که فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند و در این صورت بعد از انتخاب، مزایای آنچه که انتخاب کرده و معایب آنچه که انتخاب نکرده را برمی‌شمارد.
- (۲) این جمله نادرست است؛ زیرا هرنگرش دارای سه عنصر ذکرشده است و هیچ‌کدام تابع دیگری نیست.
- (۳) این جمله درست است. اما در مورد این فرد صدق نمی‌کند چون نگرش خود را به‌خاطر نیازی که داشته تغییر داده است. (درس ۷ - ص ۱۶۹ تا ۱۷۲)

۷۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی دروس هر رشته و تعداد آن‌ها مربوط به مرحله سوم تصمیم‌گیری است، یعنی بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت. (درس ۶ - ص ۱۴۸)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

یکی از موانع تصمیم‌گیری اعتماد افراطی است و در کسانی وجود دارد که به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش‌ازحد دارند. این شعر درباره اهمیت مشورت کردن می‌گوید در نتیجه زمانی افراد عقل‌هایشان را کنارهم بگذارند، نتیجه

بهتری می‌گیرند؛ زیرا یک نفر به تنهایی نمی‌تواند از همه چیز آگاه شود پس توصیه‌ای در جهت رفع اعتماد افراطی است.
(درس ۶ - ص ۱۴۹)

۸۰. گزینه ۳ درست است.

- مهم‌ترین دلیل عدم موفقیت برخی از افراد در حل مسئله «هشت سکه» پیروی صرف از تجربه گذشته است. (چون طبق تجربه گذشته سکه‌ها را کنار هم می‌چیند.) بنابراین تجربه گذشته در صورت بازبینی، در حل این مسئله راهگشا خواهد بود.
- در مسئله «نه نقطه» نوع نگاه غالب این است که این نقطه‌ها یک مربع هستند و خطوط کشیده شده باید داخل مربع باشد. تغییر نوع نگاه به مسئله و تغییر بازنمایی از مسئله باعث می‌شود خط را از خارج مربع شروع کنیم و به‌راحت حل برسیم.
- مسئله برج هانوی نیز مسئله مربوط به کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب است.
(درس ۵ - ص ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۷)

زبان عربی

۸۱. گزینه ۲ درست است.

يُخْرِجُ فعل باب إفعال است به معنای : بیرون می‌آورد، خارج می‌کند و ضمیر «کم» نقش مفعول را دارد. / ل + فعل مضارع : ترجمه مضارع التزامی
خطاها به ترتیب:
۱) خارج شوید
۳) بیرون بروید
۴) تاریکی - خودش
(ص ۶۰)

۸۲. گزینه ۱ درست است.

أسلوب شرط در این عبارت «اِشْتَهَى» فعل شرط است و فعل شرط به شکل مضارع التزامی ترجمه می‌شود. و فعل «لَيْنَفَق» جواب شرط فعل امر غایب است
خطاها به ترتیب:
۲) انفاق می‌کند
۳) اگر - دست یافتن - دوستش
۴) دوست داشته باشد - انفاق می‌کند
(ص ۵۳، ۵۵)

۸۳. گزینه ۱ درست است.

«أَيَاكُم» : بپرهیزید / لکی + فعل مضارع منصوب: ترجمه مضارع التزامی
خطاها به ترتیب:
۲) گناهانش - بپرهیزد - نشود
۳) رها می‌کند
۴) گناهانش - گناهی
(ص ۲۶، ۶۶)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

«قدمه الیسری» : ترکیب وصفی اضافی است و معنای «پای چپ او» می‌دهد / «بدأ ب» : شروع کرد، ابتدأ : شروع شد
خطاها به ترتیب:
۱) ترجمه ضمیر «ه» در قدمه - آغاز شد
۳) توانست - بگیرد

(۴) شروع شد

(ص ۳۲ - ۹۴)

۸۵. گزینه ۴ درست است.

مَنْ : کسی که + فعل مضارع: فعل می تواند به شکل مضارع التزامی ترجمه شود. (ص ۷)

ردّ گزینه‌ها:

(۱) بدتان - شما - برادرانتان - دوست نگیرید

(۲) عصبانیتش

(۳) دوست خود

(ص ۲۶)

۸۶. گزینه ۳ درست است.

ردّ گزینه‌ها:

(۱) «أَقِم» : برپای می دارم (فعل مضارع متکلم وحده از ریشه أ قام است؛ امر «أَقِم» به صورت «أَقِم» می آید.)

(۲) «يَهْتَدِي» : هدایت می شوند (فعل لازم و مفرد است و با توجه به فاعل جمع، فعل به شکل جمع ترجمه می شود.)

(۴) «سُئِلَ» : سؤال شد (فعل مجهول از سأل است.)

(ص ۲، ۷، ۲۲)

۸۷. گزینه ۴ درست است.

آب و چای با لیوان نوشیده می شوند. «يُسْرَبَانِ» فعل مضارع مجهول است. (ص ۸، ۱۸، ۲۵، ۷۱)

۸۸. گزینه ۱ درست است.

فعل أَرْضَى (يَرْضَى) : خشنود کرد از باب إفعال است / فعل رَضِيَ (يَرْضَى) : خشنود شد و ثلاثی مجرد است / د ع = اترک

ردّ گزینه‌ها:

(۲) «الشَّاتِم» به معنای «دشنام گو» است. - «يَرْضُ»

(۳) «تَتْرَكُه» - «لَيَرْضَى»

(۴) «لَيَرْضَى» فعل مفرد مذکر غایب است نه مخاطب. (ص ۱۱)

ترجمه متن:

بشریت جنگجو و فاتحی را ندیده است که نسبت به رزمندگان و به اسیری که به دست او بیفتد از رسول خدا (ص) مهربان تر باشد. در روزگاری که جاهلیت، در جنگ‌ها اخلاق و حقوق اسرا نمی دانست، پیامبر (ص) آمدند تا بینش والایی از حقوق اسیران را به جهانیان عرضه کنند و اگر چه این اسرا چیزی جز جنگجویان در برابر اسلام نبودند، پیامبر (ص) دستور احسان به آن‌ها داده و وظایف و حقوقی را برای مسلمانان مقرر داشته است، از جمله: آزادی مذهبی و آن انجام مراسم مذهبی‌شان در طول مدت اسارت است. بنابراین مجبور به قبول اسلام نیستند. همچنین حق خوراک، پوشاک و رفتار خوب (با اسیران) را مقرر داشت و کشتن اسیر را حرام اعلام نمود تا جایی که اگر کسی تلاش در کشتن اسیر داشت مثل قاتل کیفر می شد. همه اینها در شواهدی در سیره پیامبر (ص) دارد.

(درس ۶)

۸۹. گزینه ۱ درست است.

تنها گزینه‌ای که در مورد رفتار با اسیران در متن آمده، همین است که اشاره دارد به این بیت (به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا) (ترجمه عبارت: چه کسی به جز علی می گوید که قاتل من اسیر شما است پس نسبت به او صبور باشید.)

ردّ گزینه‌ها:

(۲) اشاره دارد به این بیت (در چمن مرغ چمن ناله چو بنیاد کند؛ کاش از حال اسیران قفس یاد کند) (ترجمه عبارت: کاش پرندگان هنگامی که در میان گیاه و چمن ناله می کنند حالت اسیران در قفس را یاد کنند)

۳) اشاره دارد به این بیت (مرّوت نبینم رهایی ز بند؛ به تنها و یارانم اندر کمند) (ترجمه عبارت: شجاعت این نیست که یاران من در اسارت باشند و من به تنهایی آزاد شوم)

۴) اشاره دارد به این بیت (ولی در اندرون پابند و گیری؛ رهایی ! همچو برگی در خزان) (ترجمه عبارت: آزادی در وجود خودت اسیر است و آن به مثابه برگی در پاییز زندگی است)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

با توجه به متن: اسرا در انجام مراسم دینی خود آزاد بودند و اجباری به تغییر دین نداشتند. (الحریة الدینیة و هی ممارسة شعائر دینهم خلال مدّة أسرة فلا یجبرون علی قبول الإسلام) ردّ گزینه‌ها:

۱) به آزادی انسانی اشاره دارد نه دینی! (بهره‌بردن از حقوق مساوی با همه ملت‌ها)

۲) به آزادی سیاسی اشاره دارد! (اداره امور مملکت در خلال انجام مراسم دینی خود)

۴) به آزادی فکری اشاره می‌کند نه دینی! (تصمیم‌گیری درباره هرچه که از انجام مراسم دینی و آثار آن می‌دیدند)

۹۱. گزینه ۲ درست است.

قتل اسرا حرام بود و اجازه نداشتند درحالی که در عبارت آمده: مجاز بوده و عقوبتی نداشته و این اشتباه است ردّ گزینه‌ها:

۱) باید به اسیران از آنچه می‌خوریم خوراک دهیم و از آنچه می‌پوشیم به آنان بپوشانیم.

۳) از نشانه‌های رفتار پیامبر نیکی به اسیران است.

۴) توهین به اسیران جایز نمی‌باشد و اخلاق اسلامی در برابر آنان باید رعایت شود.

که همه این موارد به رفتار نیک با اسرا اشاره دارد که در متن هم آمده است. (المعامله الحسنه)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

«مُحَارِب» اسم فاعل از ثلاثی مزید باب مُفَاعَلَةٌ است.

۹۳. گزینه ۴ درست است.

حروف اصلی فعل «بِضَعُ» سه حرف «وضع» است.

۹۴. گزینه ۳ درست است.

«قَادِرَةٌ» اسم فاعل می‌باشد و به شکل «قَادِرَةٌ» درست است. «الْمَتَوَكِّلُ» اسم فاعل می‌باشد و به شکل «الْمَتَوَكِّلُ» درست است.

(ص ۵۴، ۷۲، ۹۴، ۹۵)

۹۵. گزینه ۲ درست است.

«احتیال» به معنای فریبکاری است و تنها گزینه‌ای که با آن ارتباط ندارد همین گزینه است که به راز داری اشاره می‌کند

(کسی چیزی را پنهان نکرد مگر اینکه در لغزش‌های زبانش و همه‌جای چهره‌اش آشکار شد).

ردّ گزینه‌ها:

۱) دروغگو مانند سراب است و دور را به تو نزدیک و نزدیک را از تو دور می‌سازد.

۳) چه خیانت بزرگی است که به برادرت سخنی را بگویی و او باورت کند درحالی که دروغ می‌گویی.

۴) با نماز و روزه‌شان فریب نخورید و آن‌ها را هنگام راستگویی و امانتداری بیازمایید. همانطور که مشخص است هر سه گزینه

دیگر به فریبکاری اشاره دارند. (ص ۷۳ و ۷۴)

۹۶. گزینه ۲ درست است.

«کان» در عبارات مربوط به صفات خداوند و علامتی که ثابت و همیشگی است به شکل مضارع ترجمه می‌شود. (قطعاً در

داستان یوسف و برادرانش نشانه‌هایی برای درخواست کنندگان (پرسشگران) است).

ردّ گزینه‌ها:

۱) «کان» + فعل مضارع: ترجمه ماضی استمرای (امر می‌کرد).

۳) با توجه به فعل «أَلْف» که بعد از کان آمده بنابراین فعل کان نمی‌تواند به شکل مضارع ترجمه شود (آنگاه که دشمن بودید و ...)

۴) با توجه به فعل «استکثیر»، فعل ناقص «کان» نمی‌تواند به شکل مضارع ترجمه شود ضمن اینکه ابلیس زمانی که سجده نکرد از کافران شد. (درس ۷)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

با توجه به توضیحات کتاب درسی وقتی خبر، یک اسم نکره باشد و صفت نداشته باشد، نیازی نیست به شکل نکره ترجمه شود و به شکل معرفه ترجمه می‌شود (کتاب‌هایی که در کتابخانه مدرسه وجود دارد برای پژوهش‌های علمی مفید هستند. (مفیده)) رد سایر گزینه‌ها:

۱) «مقاله علمیه» (مقاله‌ای علمی)

۲) «رجل» (مردی). «مختبر» (یک آزمایشگاه) / هاشم اسم معرفه است

۳) «رسولا» (پیامبری) / فرعون اسم معرفه است. (ص ۵۲)

۹۸. گزینه ۴ درست است.

منظور از «طلب الشيء» همان فعل امر یا «لِ جازمه» است. دقت کنید که «ل» امر به معنای «باید» به فعل مضارع می‌چسبد و حتماً در جمله علاوه بر این فعل، فعل دیگری نیز وجود دارد.

«لتعلم»: باید بدانند و اشاره به امر غائب می‌کند (مادرم باید احادیثی که به صرفه‌جویی اشاره دارد را بدانند).

رد گزینه‌ها:

۱) «لیهدی»: تا هدایت کند و «لِ ناصبه» است.

۲) «له»: به او لِ + اسم حرف جر است.

۳) «لتخفص»: برای اینکه تخفیف بگیری «لِ ناصبه» است. (ص ۸۲ و ۸۳)

۹۹. گزینه ۳ درست است.

با توجه به توضیحات کتاب درسی فعل نهی همان فعل مضارع است؛ بنابراین ۲ فعل مضارع در این عبارت عبارتند از: (أن یتکلموا . لا تقنطوا)

رد سایر گزینه‌ها:

۴) «صیرت» فعل ناقص نیست. و ماضی باب تفعیل است.

۲) «أبکم» به معنای لال هست و اسم تفضیل نیست. عیب‌ها و نقص‌ها نمی‌توانند اسم تفضیل باشند.

۱) «أصیبوا» فعل باب افعال هست اما مجهول است نه معلوم. (ص ۸۲)

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

«الجَهَّال» اسم فاعل است و مفرد آن «جاهل» است

رد گزینه‌ها:

۱) «الحداد» اسم مبالغه است.

۳) «الآخرین» اسم «تفضیل» و «مقرئین» اسم مفعول است.

۴) «مفردات» اسم مفعول است.

(ص ۲۱، ۲۲)

تاریخ (۲)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

دلایل نادرستی گزینه‌های دیگر:

۱) توضیح درست است ولی کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ‌های سلسله‌ای جای می‌گیرد.

۲) توضیح ارائه شده در رابطه با تاریخ سلسله‌ای است که دوره اسلامی در ایران رواج یافت.

۴) توضیح ارائه شده در رابطه با تاریخ سلسله‌ای است. بعدها با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت. (تاریخ ۲ - ص ۵ و ۶)

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

در رابطه با سبک تاریخ‌نگاری روایی است، این تاریخ‌نگاری در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر و صحابه ایشان به کار گرفته می‌شود.

اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر در دو مرحله انجام می‌شود.

(الف) سنجش اعتبار و نقد روای (ب) سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی
(تاریخ ۲ - ص ۱۴ و ۱۵)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

غزوه خندق سال ۵ هجری و پیمان صلح حدیبیه سال ۶ هجری و ابلاغ سوره براءت توسط حضرت علی (ع) در مکه در آخرین ماه‌های سال نهم هجری.

(تاریخ ۲ - ص ۳۷، ۳۸، ۳۲)

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

منطقه شام در هنگام حمله اعراب مسلمان زیر سلطه امپراتوری روم شرقی بود. در آن زمان تعدادی از قبیله‌های عرب در آن منطقه حضور داشتند. بسیاری از این اعراب و دیگر ساکنان بومی منطقه شام، پیرو آئین مسیحیت بودند اما در برخی از مسائل مذهبی با کلیسای قسطنطنیه ... اختلافات اساسی داشتند. اختلافات مذهبی و تفاوت‌های قومی، فرهنگی و زبانی که میان توده‌های مردم شام با طبقه حکومتگر رومی وجود داشت، سبب شده بود که پایه‌های حاکمیت امپراتوری روم شرقی در این منطقه سست شود. (تاریخ ۲ - ص ۴۹)

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

پاسخ به سؤالات مطرح‌شده:

(الف) معاویه در زمان عمر به حکومت شام منصوب شد و با وجود اعتراض و مخالفت برخی از مسلمانان، تا زمان خلافت علی (ع) در این مقام باقی‌مانده. حکومت طولانی مدت وی بر منطقه «شام» این منطقه را به پایگاه مناسب و مطمئن برای قدرت‌طلبی و ثروت اندوزی بنی‌امیه تبدیل کرد.

(ب) در عصر اموی، سپاهیان مسلمان، مناطق وسیعی را در شرق و غرب قلمرو خلافت گشودند، یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی‌امیه، فتح اسپانیا (اندلس) به‌دست سردارانی چون طارق بن‌زید و موسی بن‌نصیر بود.

(پ) مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد، فاصله‌گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و پیامبر اسلام و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود.

(ت) موالی حضوری چشمگیر در قیام‌ها و شورش‌های ضداموی مانند قیام مختار، قیام زید فرزند امام سجاد (ع) و شورش عبدالرحمان بن اشعث داشتند.

(تاریخ ۲ - ص ۵۴ تا ۵۸)

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

با به قدرت رسیدن عباسیان و مشارکت ایرانیان در اداره امور خلافت فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان افزایش یافت و در دوران خلفایی چون هارون و مأمون به اوج خود رسید ... نهضت ترجمه نتیجه فراهم شدن این شرایط در جامعه مسلمانان به‌ویژه مرکز خلافت بغداد بود. (تاریخ ۲ - ص ۷۲)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

شواهد و مستندات تاریخی دلالت بر آن دارد که روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده و چندین قرن به‌طول انجامیده است... به‌دنبال بهبود موقعیت سیاسی و اجتماعی ایرانیان در عصر خلافت عباسیان، گرایش به اسلام در ایران شتاب گرفت و سرانجام با روی کار آمدن سلسله‌های ایرانی در گوشه و کنار ایران، بیشتر ایرانیان مسلمان شدند. (تاریخ ۲ - ص ۸۷)

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی ترتیب زمانی موارد مطرح‌شده:

(پ) جرجیس بن جبرائیل (قبل از سال ۱۵۲ ق) رئیس مدرسه جندی‌شاپور بود.

(الف) در دو قرن اول هجری شرایط برای ایجاد حکومت ایرانی فراهم کرد.

ب) با آنکه یعقوب بدون فرمان و بی‌اجازه خلیفه عباسی به قدرت رسید اما موفقیت‌های او در سرکوب خوارج و جهاد با کفار مرزهای شرقی، موجب شد تا خلیفه (۲۴۷ تا ۳۱۶) فرمان حکومت سیستان، کابل و بلخ را برای وی بفرستد.
ت) بدون شک، برجسته‌ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام کسی نیست جز ابوعلی سینا (۳۷۰ - ۴۲۸ ق) که فلسفه مشا را به اوج رسانید. (تاریخ ۲ - ص ۹۰ و ۹۲ و ۹۸)

۱۰۹. گزینه ۲ درست است.

مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶)، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت. در این دوره علاوه بر خان‌زادگانی از خاندان چنگیز و سرداران مغول که بر سر کسب قدرت رقابت و درگیری داشتند، چندین حکومت محلی غیرمغولی نیز در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند. حکومت‌های شیعه‌مذهب سرداران در خراسان و سادات مرعشی در مازندران و سلسله آل مظفر از جمله آن‌ها بود. (تاریخ ۲ - ص ۱۱۶)

۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

پس از مرگ شاه تهماسب دوباره حکومت صفوی دچار هرج‌ومرج و بی‌ثباتی سیاسی شد. از این رو هنگامی که ... شاه‌عباس اول به پادشاهی رسید ارتش عثمانی مناطق وسیعی از خاک ایران را اشغال کرده بود و در شرق نیز ولایت خراسان هدف تهاجم و تخریب شدید ازبکان قرار داشت. (تاریخ ۲ - ص ۱۳۹)

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در اوایل قرن ۹م، هرج‌ومرج اروپا را فرا گرفت و حملات طوایف غیرمتمدن از شرق و شمال موجب گسترش ناامنی شد. پادشاهان به دلیل ناتوانی در تأمین هزینه ارتش، قادر به حفظ اقتدار و امنیت قلمرو خود نبودند. به همین دلیل اربابان (زمین‌داران بزرگ)، از جمله شاهان، درصد برآمدند قسمت‌هایی از زمین‌ها و املاک خود را در برابر دریافت خدمات نظامی و غیرنظامی به زیردستان و یا اشراف درجه دوم واگذار کنند. (تاریخ ۲ - ص ۱۶۳)

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه ۲: گرایش‌های انسان‌گرایانه، بیش از هر جای دیگر، در قلمرو ادبیات، هنر و معماری و تعلیم و تربیت انعکاس یافت و به نهضت ادبی و شکوفایی هنر و معماری در ایتالیا منجر شد.

گزینه ۳: هنرمندان این دوره با محور قرار دادن انسان و طبیعت، آثاری بی‌نظیری به وجود آوردند. آنان بر زیبایی و خصوصیات جسمانی انسان و خصلت‌های دورنی شخصیت‌های موردنظر خود تأکید فراوان می‌کردند.

گزینه ۴: اندیشه انسان‌گرایی برای تعالی و رشد جسمی و روحی انسان اهمیت و ارزش فراوانی قائل بود و انسان‌گرایان بر اصل آموزش‌پذیری انسان و شکوفایی استعدادها و توانمندی‌های بالقوه او از طریق آموزش به شدت تأکید می‌کردند.

(تاریخ ۲ - ص ۱۷۶ تا ۱۷۸)

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ از پیامدهای ظهور و گسترش پروتستان است. (تاریخ ۲ - ص ۱۸۶)

جغرافیا (۲)

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

یکی از معیارهای مورد استفاده برای تمایز زیست‌بوم‌ها از یکدیگر میزان تولید ماده آلی و سرعت رشد گیاهان هر زیست بوم است هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید مواد آلی در آن جا بیشتر است. در ارتفاعات شیب دامنه‌ها بر عمق خاک و زهکشی آن اثر می‌گذارد در دامنه‌های پرشیب، ضخامت خاک کمتر است و این دامنه‌ها کمتر می‌توانند آب را در خود نگه دارند. انسان به واسطه امتیازاتی که خداوند به او عطا کرده رکن مهم زیست‌کره (بیوسفر) است که در چند سده اخیر به دلیل توسعه صنعتی و نوع اقتصاد تغییرات نا مطلوبی در آن پدید آورده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: میزان دما و بارش در نوع و میزان پوشش گیاهی مؤثر است و گیاهان تنها موجودات تولیدکننده ترکیبات آلی و اکسیژن هستند.

گزینه ۲: از نحوه انتشار انرژی خورشید به زمین مناطق آب‌وهوایی به‌وجود می‌آید عمق خاک، خود یکی از عوامل مؤثر در میزان و نوع پوشش گیاهی است.

گزینه ۴: میزان ارتفاع و عرض جغرافیایی بر پوشش گیاهی تأثیر دارد و گیاهان تنها موجودات تولیدکننده ترکیبات آلی و آزادکننده اکسیژن هستند.

(درس‌های ۵، ۷ - صفحات ۵۷ و ۵۸)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

تخمین زده می‌شود که حدود ۱۰ درصد مردم جهان در نواحی کوهستانی زندگی می‌کنند. دامنه‌های کوه‌های آلپ دارای بیش‌ترین تراکم جمعیت در نواحی کوهستانی جهان است.

در بین عناصر فرهنگی، دین نقش مهمی در خلق چشم‌اندازهای فرهنگی دارد، پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود چشم‌اندازهای خاصی را در قالب معماری، هنر، نقاشی، مجسمه‌سازی، ایجاد، مکان‌های مقدس و زیارتگاهی به‌وجود می‌آورند. کشاورزی تجاری به سرمایه بسیار نیاز دارد و میزان تولید محصول نیز در آن زیاد است. کشاورزی تجاری به‌دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافته است و هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کمتر توسعه یافته جهان رواج دارد. از نظر کارشناسان محیط زیست، در کشت تک محصولی، به‌دلیل اینکه مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابد، خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است. به‌علاوه استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در این مزارع نیز به محیط زیست این نواحی آسیب می‌رساند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) زبان مهم‌ترین شاخص‌های فرهنگی است و برای افرادی که به آن تکلم می‌کنند، هویت مشترکی به‌وجود می‌آورد. پیشرفت‌های صنعتی خود باعث رشد جمعیت شد. در کشت تجاری میزان تولید محصول زیاد است و از فناوری پیشرفته در آن استفاده می‌شود.

۳) دامنه کوه‌های البرز جمعیت زیادی دارد ولی بیشترین تراکم جمعیت در مناطق کوهستانی جهان مربوط به دامنه کوه‌های آلپ است. کشت غله تجاری نقش مهمی در تأمین غذای مردم جهان دارد. در این نوع کشاورزی، معمولاً در کنار مزارع، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می‌آید.

۴) کوه‌های آند در اروپا قرار دارد. زبان از مهم‌ترین شاخص‌های فرهنگی است و برای افرادی که به آن تکلم می‌کنند، هویت مشترکی به‌وجود می‌آورد. پیشرفت‌های صنعتی خود باعث رشد جمعیت شد. در کشت معیشتی، تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانواده کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد و میزان تولید و سود اقتصادی کم است.

(درس‌های ۵، ۶، ۷ - صفحات ۶۲، ۷۴، ۸۴ و ۹۲)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

(الف) بازارهای شناور بانکوک نشان می‌دهند نواحی را انسان‌ها به‌وجود می‌آورند.

(ب) و (پ) یعنی مهاجرت مردم مسلمان میانمار و ساخت جزایر توسط امارات متحده نشان‌دهنده آن است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا در غرب این قاره قرار دارند. ناحیه رور در کشور آلمان و نواحی صنعتی انگلستان، فرانسه و شمال ایتالیا از نواحی صنعتی مهم در جهان هستند فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم (صنعت)

کشور ایران تلاش می‌کند با پیشرفت در صنایع نوین و فناوری، هم نیازهای داخلی را برطرف کند و هم با تولید و صدور کالاهای صنعتی پیشرفته در بازارهای جهانی جایگاهی به‌دست آورد.

بررسی سایر مواد:

۱) سیلیکون ولی مربوط به صنایع نوین است و در کشور آمریکا واقع شده است و فعالیت‌های نوع سوم مربوط به خدمات است.

۳) ناحیه سیلیکون ولی از اولین و مهم‌ترین نواحی صنایع نو و دارای فناوری پیشرفته در جهان و در جنوب شرقی سانفرانسیسکو

واقع شده است.

۴) فعالیت‌های نوع چهارم مربوط به صنایع نو با فناوری پیشرفته است و کشور ایران سعی در پیشرفت در صنایع نوین دارد. (درس ۷ - صفحات ۸۴، ۹۵، ۹۷)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

ویژگی مهم پس از جنگ جهانی دوم گسترش شرکت‌های چندملیتی «ت» و ویژگی اقتصادی تا قرن ۱۵ م. ← شبکه راه‌های به هم پیوسته جاده ابریشم «ب» و ویژگی اقتصادی قرن ۱۸ م. وقوع انقلاب صنعتی است. «الف»
گزینه‌های نادرست:

۱) «ث» کشف سرزمین‌های نو از ویژگی‌های قرن ۱۵ و ۱۶ میلادی است.

۳) صدور سرمایه جهت جلوگیری از خطر کمونیسیم بود. «پ»

۴) موارد برعکس موارد گزینه درست است. (درس ۸ - صفحات ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

ناحیه‌ای که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد ناحیه سیاسی ویژه است مانند نواحی خود مختار و مناطق آزاد تجاری از ویژگی‌های ناحیه سیاسی فرا ملی نمی‌باشد.
گزینه‌های نادرست:

۱) از ویژگی‌های ناحیه سیاسی فرا ملی می‌باشد.

۲) از ویژگی‌های ناحیه سیاسی فراملی می‌باشد.

۳) از ویژگی‌های ناحیه سیاسی فرا ملی می‌باشد. (درس ۹ - ص ۱۱۹)

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

نظام سیاسی تک‌ساخت از اروپا به دیگر نقاط جهان راه یافته و کشور فرانسه از پیش‌گامان این الگوست و کشور ایران نیز جزو کشورهایی است که با نظام سیاسی تک‌ساخت (یک‌پارچه) اداره می‌شود. در این نظام سیاسی، قدرت سیاسی از یک کانون، یعنی پایتخت، به سایر نواحی کشور اعمال می‌شود و مدیریت‌های محلی، تصمیمات دولت مرکزی را اجرا می‌کنند. فقط یک سطح قانون‌گذاری، یعنی مجلس ملی قانون‌گذاری، در مرکز وجود دارد.
بررسی گزینه‌های نادرست:

۲) اتریش دارای نظام سیاسی فدرال است و انگلستان نیز دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی است و ویژگی نیز مربوط به نظام سیاسی فدرال است.

۳) هند نظام سیاسی فدرال دارد و ویژگی نیز مربوط به نظام سیاسی فدرال است.

۴) آمریکا و کانادا نظام سیاسی فدرال دارند و ویژگی مربوط به نظام سیاسی تک‌ساخت است (قسمت سوم گزینه درست است) (درس ۱۱ - صفحات ۱۳۸، ۱۳۹)

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

مکیندر جغرافی‌دان انگلیسی معتقد بود که در این جزیره جهانی، منطقه و خشکی اوراسیا (از ولگا تا سیبری)، قلعه یا دژ جهان است. راتزل در قرن ۱۹ نظریه فضای حیاتی را مطرح کرد و نتیجه گرفت که در کشمکش بر سر قدرت، دولت‌های بزرگ پیروز می‌شوند و کشورهای کوچک را ضمیمه خاک خود می‌کنند.
گزینه‌های نادرست:

۱) آلفرد ماهان نظریه قدرت دریایی را مطرح می‌کرد.

۲) برعکس گزینه درست است.

۳) آلفرد ماهان نظریه قدرت دریایی را مطرح می‌کرد. (درس ۱۰ - صفحات ۱۴۳ و ۱۴۴)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفردی هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند. این اشکال جزو اشکال تراکمی فرسایش در بیابان‌ها هستند. این نوع فرسایش حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان است. (درس ۴ - صفحات ۴۷ و ۴۸)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کلوٹ همان یاردانگ است که جزو اشکال کاوشی فرسایش در بیابان است.

(۲) یاردانگ جزو اشکال کاوشی فرسایش در بیابان است.

(۳) رگ یا دشت ریگی جزو اشکال کاوشی فرسایش در بیابان است.

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آن‌ها جلوگیری می‌کند با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی و تکلہ ماکان.

(۲) نادرست ← وجود مراکز پرفشار در سواحل - ویژگی نامناسب برای رویش گیاه با منطقه قطبی مشترک است.

(۳) نادرست ← تکلہ ماکان به علت دوری از دریاها و نرسیدن توده هوای مرطوب - ویژگی کمبود بارش با منطقه قطبی مشترک است.

(۴) اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی منطقه پرفشار است - هوای گرم منطقه استوایی نیز هوای گرم دارد.

(درس ۳ - صفحات ۳۳ و ۳۴)

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

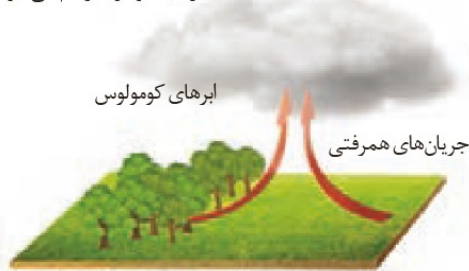
به‌طور کلی سه نوع بارش وجود دارد. بارندگی جبهه‌ای (سیکلونی) نوعی از بارندگی است که این نوع بارندگی بیشتر در محل جبهه‌ها به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا بایکدیگر برخورد می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲)

بخار آب سرد و متراکم می‌شود.

(۳)

تشکیل ابر، تراکم و بارش

(۴) عبارت مربوط به عوامل بارش در یک منطقه است.

(درس ۳ - ص ۲۷)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

منحنی میزان خطی است که نقاطی را که ارتفاع یکسان دارند بهم وصل می‌کند شکل داده‌شده بیانگر منحنی میزان تپه است

که شیب آن در جهت شمال غربی زیاد است چون در این قسمت منحنی‌ها به هم بسیار نزدیک شده‌اند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱- منحنی میزان تپه است و شیب هم به سمت شمال شرقی است نه جنوب غربی
- ۲- در منحنی میزان دره اعداد به سمت داخل کمتر می‌شود و شیب هم در جهت شمال غربی است نه جنوب غربی
- ۴- شیب منحنی میزان شکل در جهت شمال غربی است. (درس ۴ - ص ۵۱)

فلسفه (۱)

۱۲۶. گزینه ۳ درست است.

بحث از ماهیت و حقیقت «انسان» است: کیستم من؟

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اگر چه درباره عشق است اما می‌تواند عشق زمینی را اشاره داشته باشد.
 - ۴ و ۲) نیز مربوط به یار زمینی است و در حوزه مسائل فطرت ثانی جای نمی‌گیرد.
- (درس ۱ - ص ۵)

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

یکی از ویژگی‌های انسان، پرسشگری است که از همان سنین ابتدایی برای آدمی پیش می‌آید و بدون تفکر، کاری از انسان ساخته نیست. بدون پرسشگری زندگی برای انسان اگرچه معنی حقیقی ندارد و زندگی ممکن است. (ردّ گزینه ۲) تفکر، واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات است. (ردّ گزینه ۳) انسان کنجکاوی خود را با کلمه چرا نشان می‌دهد. (ردّ گزینه ۴)

(درس ۱ - ص ۴)

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

سایر گزینه‌ها در حوزه «هستی‌شناسی» هستند؛ اما در گزینه ۴ دنبال ارزیابی ابزارهای شناخت و معرفت مثلاً حواس هستیم. (درس ۲ - ص ۱۳)

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

سایر گزینه‌ها در حوزه «اصالت فرد» یا در «لیبرالیسم» مطرح می‌شود. که مربوط به آزادی‌های فردی است ولی در اصالت جامعه، دنبال روند عدالت اجتماعی، مالکیت عمومی و ... هستیم. (درس ۲ ص ۱۶ - سطح آسان)

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

بیانگر آن است که از استقلال اندیشه برخوردار است و اگر چه افلاطون استاد وی بوده و برایش احترام ویژه‌ای قائل است، اما حقیقت را فدای این تکریم و دوست داشتن نمی‌کند. فیلسوف بر اساس اندیشه و استدلال و به دور از تعصب، تخیل و تبلیغات است. (درس ۳ - ص ۲۲ و ۲۴)

۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

حقیقت را باید در عالم مثل جست‌وجو کرد و عالم ماده خود سایه‌ای از عالم مثل است. (ردّ گزینه ۱) حقیقت سایه نیست بلکه اصالت دارد (ردّ گزینه ۳) حقیقت دست‌یافتنی است و این عقیده سوفیست‌ها بود که حقیقت را دست‌نیافتنی می‌دانستند. (ردّ گزینه ۴) (درس ۳ - ص ۲۵)

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

با توجه به اینکه هراکلیتوس به شناخت حسی باور دارد و تغییر را می‌پذیرد و همه چیز را در سیلان و تغییر می‌داند ما نمی‌توانیم بوی یک گل را دوبار حس کنیم. (ردّ گزینه ۱) چون شناخت حسی را می‌پذیرد وجود حرکت را در عالم تأکید می‌کند. (ردّ گزینه ۲) با توجه به اینکه وجود تضاد را در عالم می‌پذیرد و قائل به وحدت اضداد است و وجود تضاد را عامل تداوم عالم می‌داند پس باید گفت مادام که سیری هست، گرسنگی نیست. (ردّ گزینه ۳) (درس ۴ - ص ۳۲)

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

سقراط می‌داند که هیچ نمی‌داند (جهل ساده) و اینکه هیچ نمی‌داند جهل مرکب است که مدعیان دانش گرفتارش بودند. (درس ۵ - ص ۴۰)

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

سقراط می‌گوید کسانی که مرا به مرگ محکوم کرده‌اند خود گرفتار بدی‌اند (ردّ گزینه ۱) و گریز از بدی دشوارتر از گریز از مرگ است چرا که در اندیشه سقراط گریز از مرگ دشوار نیست (ردّ گزینه ۴) از دیدگاه سقراط مرگ پایان راه نیست بلکه شروعی دوباره زندگی است و برای کسی چون او مرگ همنشینی با بلند مرتبگان است. (ردّ گزینه ۲) (درس ۵ - ص ۴۱)

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

زیرا من هنگامی که به وجود مریم در کلاس معترفم پس با اطمینان خاطر آن را پذیرفته‌ام و شواهد و قرائن کافی هم برای این ادعا دارم. (درس ۶ - ص ۴۵)

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

زیرا کروی بودن زمین تصدیق بدیهی نبوده ادعای طرح آن نیازمندی دلیلی است که بتواند درستی گزاره را اثبات کند. سه گزینه دیگر اموری بدیهی‌اند و نیازمند اثبات نیستند. (درس ۷ - ص ۵۲ و ۵۴)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

از آنجا که در اندیشه سوفیست‌ها حقیقت تابع ادراک افراد است پس حواس هرکسی بهترین گواه حقیقت است. اگر کسی می‌گوید فلان چیز مفید است و دیگری می‌گوید زیان‌آور است هر دو تشخیصی درست نسبت به احساس خود داشته‌اند؛ زیرا هر کس بهترین داور احساس خویش است. (درس ۱ و ۴ و ۸ ص ۷ و ۳۴ ص ۶۰ - سطح دشوار)

۱۳۸. گزینه ۴ درست است.

از دیدگاه کانت، شناخت حاصل همکاری عقل و حس است و معرفت اگرچه با تجربه آغاز می‌شود اما تنها برآمده از آن نمی‌تواند باشد. کانت باور داشت آدمی آنچه را از طریق تجربه به او می‌رسد، در قالب مفاهیمی که با قوه ادراکش دارد درک می‌کند. (درس ۸ ص ۶۵ - سطح دشوار)

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

با توجه به اینکه شناخت هر کسی برای خودش معتبر است پس نمی‌توان اطمینانی به توانایی انسان در شناخت حقیقی داشت زیرا شناخت در لحظه می‌تواند حتی نسبت به یک چیز تغییر کند. در اندیشه نسبی‌گرایی، حقیقت، امری اعتباری و موقتی است (ردّ گزینه ۱) و معرفت وابسته به ارزش و اهمیت یک یا چند متغیر است (ردّ گزینه ۲) و ماهیت اشیا از زمان و مکان اثر می‌پذیرد؛ چنانکه فرد می‌تواند بگوید در وضعیت فعلی فکر می‌کنم فلز بر اثر حرارت منبسط می‌شود. (ردّ گزینه ۴) (درس ۸ - ص ۶۶)

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

با توجه به دیدگاه تکاملی داروین آفرینش انسان نمی‌تواند به یکباره صورت گرفته باشد (آفرینش دفعی انسان در اندیشه‌های دینی مطرح است) داروین باور داشت انسان از سادگی به پیچیدگی گذر کرده و رابطه خویشاوندی با سایر موجودات (مانند میمون) داشته است و به تدریج انسان تکامل یافته و در این تکامل توانسته خود را با محیط سازگار کند. (درس ۹ - ص ۷۴)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

در اندیشه بوعلی سینا روح که جنبه غیرمادی دارد استعداد کسب اموری از قبیل اخلاق، عشق، نفرت، پرستش و معنویت را دارد و می‌تواند آن‌ها را در خود پدید آورد و با توجه به اینکه روح انسان را بی‌قرار و کوشا می‌داند نمی‌توان گفت که حالت نفس را هموار ثابت فرض کرده است. (درس ۱۰ - ص ۷۹)

۱۴۲. گزینه ۳ درست است.

از نظر ملاصدرا نفس و بدن وحدت حقیقی دارند و ظرفیت نفس انسان بی‌نهایت است اما اینگونه نیست که الزاماً به نهایت خود برسد و جهان پیرامون او نیز در این مسیر نقش‌آفرین هستند بنابراین نمی‌توان گفت که حرکت نفس انسان جدای از روند حرکت عمومی جهان باشد؛ زیرا آدمی در جهان در حال حرکت تکامل خود را جست‌وجو می‌کند. (درس ۱۰ - ص ۸۱)

۱۴۳. گزینه ۱ درست است.

سهروردی هستی را مراتب نور می‌داند. مراتب وجود در اندیشه ملاصدرا مطرح بود (ردّ گزینه ۲) نورالانوار در اندیشه سهروردی همان خدا بود (ردّ گزینه ۳) و مراد سهروردی از مشرق عالم خدا یا همان نورالانوار بود. (درس ۱۰ - ص ۸۰)

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

از دیدگاه کانت اخلاق از سعادت جداست (برخلاف فلاسفهٔ مسلمان که اخلاق را از سعادت جدا نمی‌دانستند) چرا که به گمان او سعادت خود یک منفعت است. پس کانت باور داشت فعل اخلاقی باید در جهت رسانیدن انسان به کمال باشد نه سعادت. کانت بین کمال و سعادت تفاوت و تمایز قائل بود و محور فلسفهٔ خود را وجدان اخلاقی قرار داده بود. (درس ۱۱ - ص ۸۸)

۱۴۵. گزینه ۳ درست است.

ارسطو جُرُبزه را حالت افراط قوهٔ عقل و خمودی را حالت تفریط قوهٔ شهوت دانسته است. (درس ۱۱ - ص ۸۷)

قوا	حالت افراط	حالت تفریط	حد وسط و اعتدال
قوهٔ عقل	جُرُبزه	سفاهت	حکمت
قوهٔ غضب	تهوّر	ترس	شجاعت
قوهٔ شهوت	شَرَه	خمودی	خویشتن‌داری